UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription $4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази на тиждень: в середу і суботу. Видає Видавниче Стоваришене "Українських Робітничих Вістий".
ПЕРЕДПЛАТА $4.00 НА РІК.
Редакція за оголошеня не відповідає. Рукописий не звертаєть ся.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

МОЛОТ І СЕРП.

Молот і Серп — се символ, який виписала Російська Комуністична Партія на своїм червоним прапорі. В радянських републиках Росії і України під прапором комуністичних партій зєднались всі дійсно революційні маси, весь революційний пролетаріят. Молот і Серп представляють собою братерство міських робітників і бідних селян. Разом з сим символом революційний пролетаріят радянських републик видвигнув клич: Вся влада робітникам і селянам, — вся влада працюючим.

Капіталісти всіх країв написали на своїх ріжнобарвних прапорах меч і карабін, символ поневолюваня групою одиниць многоміліонової маси працюючих. Царське правительство старої Росії додало до сего капіталістичного символу еще свій рідний: нагайку і шибеницю. При помочи меча і карабіна, нагайки і шибениці, царське правительство переповнило чашу терпіня працюючих мас Росії, які в марті 1917 року одним сильним ударом повалили царське самодержавіє.

На місце царського самодержавія прийшло "демократичне" правительство князя Львова, котре вневдовзі перемінило ся на "революційне" правительство Керенського.

Оба сї правительства не були виразниками волї працюючих, і якби заздалегідь знаючи, що їм довго при власти втримати ся не вдасть ся, проголосили себе "тимчасовими" правительствами, а на своїм прапорі полишили "тимчасово" той же самий капіталістичний символ: меч і карабін. Працюючі маси Росії кричали: мира, — а вони, вислугуючись всесвітному капіталови, нігнали сї маси проти німецьких і австрійських багнетів. Працюючі маси кричали: хліба, — а вони дали їм багнети корніловщини і каледінщини. Працюючі маси голосили: вся влада робітникам і селянам, — а правительство Керенського скликало до Москви національний конґрес, який представляв собою лише панську заможну клясу. Тоді тільки робітники і селяни Росії побачили, що з поваленем царського самодержавія вони еще не осягнули того, за що бороли ся довгі десятки літ. Тоді працюючі маси виписали на своїм прапорі Молот і Серп і стали до послїдного бою за владу робітників і селян, стали до бою за диктатуру пролетаріяту.

Єсли мартівська резолюція була "безкровна", то розпочавша ся боротьба робітників і селян з тимчасовими "демократичними" правительствами Львова і Керенського за владу пролетаріяту, поляла кровю робітників і селян всї улиці великих міст Росії. Боротьба робітників Петрограду з тимчасовим правительством Керенського в липні 1917 року обійшла ся робітникам коштом величезних жертв. "Демократичне", або як воно себе величало, "революційне" правительство Керенського показало в боротьбі з революційним пролетаріятом в Петрограді в липні 1917 року, що воно готове вжити всїх царських метод, щоби не допустити до влади працюючих мас. Визначнїйші провідники революційного пролетаріяту були арештовані і кинуті в каземати Петропавловської кріпости. Троцький опинив ся у вязниці. Ленін примушений був ховати ся, щоби не попасти в лапи "революціонерів" типу Керенського. Зграя Каледінів, Корнілових, Дутових і їхніх наймитів, революційних ренегатів Савінкових і Бурцевих — торжествувала. Та не довго. До боротьби з ними стала вже не дезорґанізована пролетарська маса, але Комуністична Партія, ставав зорґанізований, дисциплінований революційний пролетаріят, який видвигнув гасло: Вся влада робітникам і селянам; земля — селянам, фабрики — робітникам, і — проч з імперіялістичною війною! І 7. листопада 1917 року робітники Петрограду захопили владу в свої руки. Керенський втік. Гидра капіталізму і дрібної буржуазії зістала повалена.

Перша відозва Военно-Революційного Комітету при Петроградськім Совіті Робітничих і Салдатських Депутатів до всїх горожан Росії голосила:

"ДО ГОРОЖАН РОСІЇ.

Тимчасове правительство повалене. Державна власть перейшла в руки органу Петроградського Совіту Робітничих і Салдатських Депутатів Военно-Революційного Комітету, стоячого на чолї Петроградського пролетаріяту і гарнізону.

Діло, за котре боров ся народ: негайне предложене демократичного мира, знесене помішицької власности на землю, робітнича контроля над продукцією, утворене Совітського Правительства — се діло забезпечене.

Нехай жиє революція робітників і селян."

З сею відозвою проголошувала ся в Росії нова ера, проголошувала ся влада працюючих і цїлковите поваленє старого зігнившого ладу.

Але представники старого ладу не зложили своєї зброї. Побиті в нутрі Росії, вони кинули ся в обійми своїх побратимів капіталістів цїлого світа і їхніх імперіялістичних правительств. Пуришкевичі, Шульґіни, Суворіни — від чорносотенства; Родзянки, Мілюкови, Маклакови — від псевдодемократизму; Керенські, Савінкови, Бурцеви — від псевдореволюціонізму, — всї вони опинили ся в однім контрреволюційнім таборі і всї найшли собі одного оборонця в особі всесвітного капіталу.

Тоді як Керенський і Мілюков просили в антанти помочі для поваленя робітничої влади в Росії, Пуришкевичі, Ґоремикіни і вся бувша придворна царська чорносотенщина, шукали помочі в кайзера. Князь Павло Долґоруков в своїй брошурці "Національна політика" пише:

"В середині літа 1918 року князь Н, розказував мені, приїхавши впрост від Мірбаха (німецького амбасадора в Москві), як він (князь) просив його (Мірбаха) прислати в Москву хоч один німецький корпус, щоби прогнати большевиків. Ґр. Мірбах відповів йому, що до него звертають ся з такою просьбою кождого дня по кілька людий. Член державного совіту (царського) ґр. Х. йшов еще дальше. "Нехай Німці — говорив він — освободивши нас від большевиків, привернуть Росію літ на 50 в німецьку провінцію".

З захопленем пролетаріятом Росії влади в свої руки клясова боротьба не тільки не скінчила ся, але розпочала ся еще на більшу скалю. З улиць міст вона перейшла на фронти, — на довгі тисячмилеві фронти, якими обвів пролетарську Росію всесвітний імперіялізм. Капіталісти цїлого світа відкликнулись на просьбу російських контрреволюціонерів не тому, щоби спасти їх безвихідне положенє, але тому, щоби повалити робітничу владу Росії, бо вони бачили в ній небезпеку для свого власного панованя, бо вони знали, що пролетарська революція в Росії є початком всесвітної соціяльної революції.

І тоді, як німецькі імперіялісти, на просьбу "соціялістичної" Центральної Ради, утворили свій контрреволюційний фронт на заході, тоді, як при помочи тих самих німецьких юнкрів, кат фінляндських робітників Маннергайм загрожував революційному Петроградови з фінляндської сторони, — тоді, під претекстом акції проти Німців, демократична антанта висадила свої війська у Владивостоці і при помочи чехословацьких жовнірів в Росії захопила в свої руки цїлу Сибір, тоді, під претекстом охорони від Німців военних складів в Архангельську, та сама антанта висадила свої корпуси на сїй далекій північній Росії.

І так виборовший собі волю пролетаріят Росії зістав окружений сталевим обручем багнетів, як німецьких юнкрів, так і демократичної антанти. Але се лише сильнїйше і тіснїйше злучило пролетаріят Росії під червоний прапор комунізму, під прапор Молота і Серпа, проти ріжнобарвних прапорів всесвітного капіталу, на котрих, не дивлячись на їх ріжні кольори, був виписаний лише один девіз: меч і карабін.

І тоді почалась та титанічна боротьба, котра безперервно тягнеть ся вже три роки. Три роки тяжкий Молот російського революційного пролетаріяту розбиває той сталевий обруч світового імперіялізму. Сильна мускулиста рука робітника направляє свої могучі удари в найбільш болючі місця сталевого обруча, і після кождого такого удару лишаєть ся велика прогалина, котрої не мають вже чим залатати імперіялісти цїлого світа. Поруч з міським робітником, селянин своїм острим Серпом підтинає послїдне корінє контрреволюції, очищує свою ниву від контрреволюційного будяча і палить його на кострі соціяльної революції.

Але не тільки фізичну силу представляє собою Молот і Серп. Еще більшу силу має він моральну. Війська, післані всесвітним імперіялізмом проти совітської Росії, зістали побиті не лише фізичною силою на полї бою, але також і моральною силою робітників і селян Росії.

Американець Ралф Алберт-сон, учасник антантських експедиції в Архангельську, в своїм оповіданю про архангельську кампанію каже:

"Ми побивали (большевиків) в кождій битві, однак сї рядки я пишу вже у відпочивальній кімнаті британського корабля на Білім морі і разом з нами пливе богато инших кораблів. Ми забираємо ся з Архангельська так скоро, як лише можемо. А всї ті позиції, за котрі ми так бороли ся, тепер в руках большевиків, котрі не виграли ні одної битви".

Причина сему була та, що жовніри не хотіли воювати. Той самий Албертсон каже, що всюди, де він переїзджав, жовніри на фронті закидали його такими питанями:

"За що ми воюємо? Що ми маємо проти большевиків?"

Не помогли навіть ті лекції, які читали жовнірам "інтелігенти" з департаменту розвідки на тему: "Чого ми тут?"

"Коли — пише Албертсон — після одної такої лекції позволено було жовнірам ставити питаня, то вони були такого змісту:

Чи Англія має намір заняти порт Мурманськ? Чи англійський синдикат отримав контролю над лїсовою індустрією в Архангельську? Хто наживаєть ся на операціях новими (англійськими) рублями? Чи ми прийшли сюди для того, щоби привернути в Росії монархією?"

Зробили се не армати большевицькі, що англійські "Томи" задавали такі питаня свому лекторові, чого, як каже Албертсон, він ніколи від них не сподївав ся. Зробила се моральна перевага пролетаріяту Росії над авантурою світових капіталістів. Ті, кого посилали капіталісти проти робітників і селян Росії, були такими самими поневоленими рабами капіталу, як і російські робітники, котрі тільки що освободились з капіталістичного ярма. Тому вистарчало кілька відозв, щоби переконати тих, котрі бороли ся по стороні імперіялістів, що вони борять ся не за свої інтереси, але за інтереси пануючої кляси, що вони йдуть проти тих, котрі борять ся не тільки за свою свободу, але і за освободженє поневолених всїх країв.

"Коли наш корабель відпливав від Архангельська — писав Ралф Алберт-сон — саме тоді почав ся великий пожар лїсових складів. Великі клуби думи стояли через кілька днів над сценою сеї найнещасливійшої експедиції, як страшна емблема руїни і ненависти, що осталась поза нами, як символ страшного протесту самого неба над нашою глупою невдачею зрозуміти російський народ".

Така страшна емблема руїни і ненависти стояла не тільки над архангельською авантурою. Вона стояла здовж пять тисячмилевої транссибірської зелїзниці, вона стояла від Волги аж до Владивостоку. Де ступила нога Колчака, Семенова, Калмикова і инших сибірських бандитів, яких запомагав всесвітний капітал, там стояла ся страшна емблема руїни, крови і ненависти.

Де ступила нога Денікіна, якого запомагали спершу німецькі юнкри, а опісля імперіялісти антанти, — там стояла та сама страшна емблема погромів, грабіжий, пожарів і крови. Така сама страшна емблема погромів, пожарів і крови оставалась за втікаючими Юденічами, Маннергаймами, Бермонтами і иншими слугами всесвітного капіталу.

Всїх їх розторощив могутний удар Молота, вимірений мозолистою рукою пролетаріяту Росії. З корінем вирізав їх острий Серп вічно працювавшого на "чужій" ниві селянина.

Нині, в трету річницю пролетарської революції в Росії, від сих всїх проклятої памяти "героїв" остав лише ганебний спомин.

Остали ся еще також два недобитки — Врангель і Петлюра. Але совітські війська добивають вже Врангля і недалекий той час, як добють вони і того послїдного опришка, який дотанцьовує свій послїдний танець на трупах стариків і десятилітних підростків-дівчат, на тім клаптику землї, яку він захопив при помочі багнетів польської шляхти.

Днї сих нікчемних нащадків денікінщини почислені. Єсли пару років тому назад світова контрреволюція числила еще на свою силу, то нині сили вже занадто нерівні. Злучившись під червоним прапором комунізму, видвигнувши символ Молота і Серпа, пролетаріят Росії і України розторощив гидру контрреволюції.

"Так тяжкій млат дробит стекло, кует булат", — сказав колись Пушкін.

На оставших після Колчаків, Юденічів, Денікінів, Врангелїв і Петлюрів згарищах і руїнах, пролетаріят Росії і України відбудує нове і світле житє для всїх працюючих.

Молот і Серп розбили всю контрреволюцію, розбили лад насильства, — вони і відбудують новий і справедливий лад — лад соціялізму.

Молот і Серп — се запорука побіди революційного пролетаріяту цїлого світа.

Волинець.

Привіт Червоному Петроградови на імя Зіновєва.

Від імени сиросвітників обездоленої Білорусї витаю у вашій особі героїчне червоне місто революції Петроград.

З найбільшою увагою і гордістю все найбіднїйше населенє слїдить з львиною відвагою, цїлий час виявляємою синами "Північного Риму" робітниками червоноармійцями і червоними матрозами холодного Балтійського моря в боротьбі двох титанів — праці і капіталу.

Передайте робітникам, червоноармійцям і матрозам Півночи, що цїле населенє Черіковського повіту в сїй тяжкій боротьбі не є байдужним глядачем, а завше всїм можливим, з призирством відносячись до смерти, бореть ся на передових постах і буде бороти ся до повної і торжественної побіди у всесвітнім маштабі власти робітників, селян і обездолених.

ПРО РОЛЮ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

На нашу партію історія наложила задачі, яких вона не накладала до сего часу ні на одну з істнувавших партій в світі. Навіть якобінці французької революції не відчували на своїх плечах такого тягару, який відчуває партія комуністичного пролетаріяту. Наші противники, ті, котрі вимовляють наше імя зі скреготом зубів, віддають те, що належить ся нашій енерґії, витревалости, гнучкости і, головно, нашій внутрішній зелїзній дисципліні. На сїй дисципліні партії три роки держить ся Совітська Росія. Завдяки сїй дисципліні ми запалюємо світову революцію. Завдяки її, наша партія стає могучим центром притягуваня для инших революціонерів, і ряд партій — інтернаціоналісти, борбісти, а тепер і ревости борбісти, а тепер і революційні комуністи — переходять в наші ряди, стають під один прапор. Ось чому наша внутрішна злука і дисципліна є найбільшою дорогоцінностю, яку має робітнича контроля, постійний нагляд за тим, щоби ся дисципліна не зменшала ся, а зростала, щоби партія не розпливала ся, а ставала еще більше з'єднаною. Комуністи — дійсно сіль землї. Єсли ся сіль зіпсуєть ся, що стнеть ся зі всїм иншим?

За послїдний час ряд товаришів звертає увагу якраз на сю сторону справи, вказуючи і случай нарушеня дисципліни. Центральний комітет партії видав з приводу сего осібний циркулярний лист. Нам треба обернути ся лицем до партії і попрацювати над самою партією. Один з товаришів правильно замічає в своєму листі: "Ми проводимо один тиждень за другим. Не вспієш опамятати ся від одного тижня, надходить другий, еще більш важний. Але ми забуваємо, що нам треба устроїти колинебудь і партійний тиждень".

Се правда. Направа ремонту, вставленя нових частий, улїпшеня потребує не тільки льокомотива, а всякий зуживаючий ся механізм. Ми віддаємо цвіт партії для фронту. Нові товариші, котрі приходять, не зразу переварують ся партією. З другої сторони, просочують ся елементи непевні, шукаючі привілеїв, вступаючі до партії ради сих привілеїв. Більше того, заняті постійною совітською працею, декотрі слої партійних-же товаришів остигають в сїй праці, і відбуваєть ся те, що називаєть ся відірванем від мас. В звязи з сим замічаєть ся і таке явище. Всї ми знаємо і розуміємо (і кождий свідомий робітник се зрозуміє), що в теперішний час ми, на жаль, не в спромозї перевести повної рівности в платнї, в урівню житя і т. д. Се признала вже партія чесно в своїй програмі. Але ми повинні постійно стреміти до сеї рівности. Між тим, в многих случаях навіть партійні люди не тільки не старають ся самі ввести себе в належні границї, а переступають всї границї. Ніхто не буде посуджувати Іванова чи Сідорова, єсли він працює не 18 годин на добу, як кінь, за те, що він зїв лишний кусок хліба в порівнаню... (В ґазеті, з котрої перебираємо сю статю, одна лінія була тут пропущена. — Ред. "У. Р. В.") любить пожити не стісняючись і до того ще лінюхує — тут пряма небезпека для партії. Я взяв нарочно скрайні приміри, щоби показати як справа маєть ся. Плохих примірів буває особливо много серед так званих примиливших ся. Але часом і гарні люди псують ся: від утоми, нервового напруженя, хочеть ся їм инший раз забути ся, а потім чим дальше, тим більше.

Такого лиха не вирішиш криком. Наші противники, зовсїм природно бажають зробити з сего гибіль партії. Вони підіймають шум, натровлюють одних на других, стремлять ся всїма силами розбити партію. Ми можемо спокійно перейти мимо сих паніз. Наша задача — в поважнім, діловім обговорюваню, підпринятю мір по оздоровленю і очищеню партії, в витвореню сильного загально-партійного погляду, котрий держав би всїх членів партії в належних уздах. Як се зробити? Циркуляр Центрального Комітету пропонує цїлий ряд проектів. Нема сумніву, що вони перечислені там далеко не всї. Много можуть вказати товариші, котрі з'їдуть ся на конференцію і дадуть свій досвід. Ясно однак тепер одно: Боротьба з тим неминучим лихом повинна бути не грошевою ходячою фразою, а впертою і систематичною працею, в першу чергу, працею по оживленю всієї партійної діяльности, по приверненю і поглубленю тісної звязи між всїма членами партії, по вихованю і партійному образованю нових членів партії, при обовязкових партійних повинностях для всїх членів партії, хотяй би і працюючих в дуже важних совітських і инших установах. Послїдне не завше так легко зробити, як декотрі уважають. Коли чоловік працює в 5—6 установах, иноді й більше, тоді дійсно остає мало часу на партію. Тим не менше, се треба перевести. Бо партія опреділяє все. Бо нічого не може бути зроблене на рахунок партії. Зєднанє партійних рядів, усилена партійна праця, постійне самоочищенє партії, найенерґічнїйша її праця серед безпартійної маси — з такого боку треба розглядати всї кроки, котрі повинні бути приняті нами для закріпленя найдорожшого для кождого з нас, нашої славної Комуністичної Партії

Н. Бухарін.

В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНЇ.

(Статя написана після відступу совітської армії із Східної Галичини.)

II.

Єсли вже економічні і політичні відносини в Східній Галичині є того рода, що одинокою дошкою ратунку для сего нещасливого краю є приключенє його до Совітської Росії і України, то послїдний побут червоних військ в тім краю викликав такий настрій симпатії до большевиків, якого навіть в партійних кругах не сподївали ся. — З хвилею цофаня ся з над Збруча польських військ розпочало польське правительство, котре сї симпатії населеня для "червоних" передчувало і бачило, що цїлковито на попертє місцевого населеня числити не можна, шалену противольшевицьку аґітацію, щоби лише запобічи можливому повстаню в запілю.

І так розліплювано по вулицях всїх міст і місточок краю плякати, в котрих пояснювано в чорносотенний спосіб програму комуністів, розказувано про ґвалти і морди, поповнювані червоними військами, а коли і се не приносило успіху, коли і на се населенє не реаґувало, позаяк інстинктовно чуло, що се тільки брехнї, правительство взяло ся за цїлком нове, але радикальне средство. Коли удалось відібрати від большевиків якусь місцевість, уряджувано там погром, а потім видавано відозви про погром большевицький; так було в Бродах, де Поляки, цофаючи ся, оставили схованих кількох офіцирів з П. О. В. для вивідуваня у Жидів; большевики знайшли кількох з них і покарали винних; коли-ж однак польські війська відібрали Броди, вони зробили страшний погром, а потім видавано в цїлім краю відозви про "побут большевиків в Бродах", де власні (польські) варварства приписувано большевикам. Иншою чорносотенною штучкою була слїдуюча подія: До одної відібраної місцевости поприїздили дневникарі львівських ґазет і при асистенції жандармів випитували селян про зоховане ся большевиків. І біда тому селянинови, котрий не відповідав, що його большевики принайменше десять раз згвалтували, два рази забили, а кільканайцять разів до щенту обрабували. Про таке дневникарсько-жандармське інтервю в селї Погорилинцї під Львовом розказував менї один знакомий селянин. Справоздавцї прийшли насамперед до сусїда і питають його, як там було з большевиками? "Що котрий хотів їсти — говорить той — то їв, або пив, і сїно брали для коний, але за все Богу дякувати добре заплатили". Еще він не скінчив, а вже його жандарм по губі хляснув: "Брешеш бестійо, бо не платили, все брали, а не платили". "Але-ж пане вахмайстер, кричить селянин, бігне, що за вее заплатили, навіть ті марки цїлком нові в скринї лежать". Але вже не дали йому дальше говорити, лише побивши і покалїчивши, забрали до міста... А я вже був мудрійший і коли прийшли та питали, я розказував жалібним голосом, як менє били і бабу били, а дочку зґвалтували (хоч навіть дочки не маємо) і забрали все; тому отже мене жандарми не били, а ті панове в цивільнім (дневникарі) еще цигара дали".

Так то роблені наочні для ґазет справозданя, котрі появляли ся також в краківських ґазетах еще прикрашені, і вони також робили свій вплив на публичну опінію, особливо на Заході, далеко від фронту. Однак у Львові і в околицях, і вагалї в Східній Галичинї, відносили ся до сих звітів з самого початку дуже скептично, однак вони збуджували непевність, особливо в деяких хвилях, коли небезпека занятя Львова була велика, особливо ще й тому, що і з околиці з'їздили ся утїкачі, переважно урядники та инші державні службовики. Але се тревало лише дуже короткий час, бо зараз почали приходити люди з занятих околиць і тут доперва тоді показало ся, як скептично треба було відносити ся супроти тих правительственних брехонь.

До Глинян увійшли большевики в полудне 23. серпня. Було їх 400 червоних козаків. Розставивши сторожі за містом, козаки зібрали ся на ринку, позсїдали з коний, закликали бурмістра і радних і командант заявив їм, щоби сказали отворити склепи, бо вони хотять робити закупи. Коли сї вагали ся, командант сказав, що може зложити кавцію в квоті міліона триста тисяч польських марок, яко ґарантію, що не візьме нічого без заплати. Бурмістр і радні не взяли однак ґарантії і казали отворити склепи, і дійсно по пятох годинах всї склепи в містї були майже випорожнені, все зістало закуплене в части самими козаками, в части командою. За все платили подвійно. Потім, коли все було заладоване на вози, видїхали працані сердечно цїлим населенем, котре перший раз в протягу послїдних шістьох років бачило військо не рабуюче, але даюче добре заплатити. Але тепер мешканцї дуже боять ся, щоби "наше" військо не прийшло і не зробило погрому.

Мешканцї Львова, змушені до военних робіт і копаючі шанцї коло Камінки Струмілової, взяті до неволї большевиками помимо одержаного від большевицької команди дозволу на поворот до Львова, не роблять з того ужитку, але просять о позволенє остати у большевиків, що дістають і зістають висланї в глуб Росії.

Як бачимо, захованє ся червоної армії в Східній Галичинї не має собі майже приміру в історії сеї війни. Східно-галицьке населенє гостило у себе від 1914 р. много ріжних армій, але жадна з них так поправно не заховувала ся, як ся "неприятельська" в "здобутім краю". Таким захованєм ся доказали большевики, що вони є дійсними освободителями тої землї від шляхоцького ярма, від західного капіталу, і що надії, покладані на їх прихід цїлим населенем, не є даремні.

Ф. Ф.

("Świt" з 1. жовтня.)